

**UN MORMINT „IN SITU“ DIN EPOCA BRONZULUI —
CULTURA MONTEORU —
DESCOPERIT LA CÎNDEȘTI — VRANCEA
IN EXPOZIȚIA MUZEULUI FOCȘĂNEAN**

VICTOR BOBI

Prezentarea unor exponate arheologice „in situ“ în expozițiile muzeelor, dau o notă cît mai apropiată de modul în care au fost descoperite și totodată considerăm o realizare muzeistică din multiplele sarcini în munca instructiv-educativă și de cunoaștere a valorilor patrimoniului cultural național de către vizitatori.

Printre numeroasele piese ce alcătuiesc expoziția de bază a Muzeului județean de istorie și etnografie Focșani, se numără și mormîntul in situ, mormînt dublu de înhumăție, în cutie de piatră (cistă) aparținînd epocii bronzului — cultura Monteoru (faza I c₃).

Este mormîntul nr. 18 descoperit în necropola de la Cîndești¹ — Vrancea, punctul „Coasta Banului“ cu ocazia cercetărilor din anul 1970.

După identificare și finisare s-a putut observa că este vorba de o construcție funerară deosebită², din lespezi de conglomerat calcaros dispus pe cant pentru a alcătui cutia propriu-zisă și acoperită de o altă lespede de piatră peste care se mai afla un mormînt de incinăție fără urnă (fig. 1).

După scoaterea plăcii care acoperea cutia de piatră și finisarea superficială a mormîntului, s-a putut constata că este vorba de un mormînt dublu³. Ca inventar avea depus în partea stîngă a scheletelor un vas cu tortițe suprainălțate, (faza M I c₃), iar deasupra lespedei superioare, în dreptul membrelor inferioare se mai afla un vas de ofrandă (spendegefäss) cu corpul prelung, fundul ascuțit și gîtul în formă de pîlnie⁴.

1 Stațiunea arheologică de la Cîndești se găsește în marginea de nord-vest a satului Cîndești, comuna Dumbrăveni, județul Vrancea.

Este o stațiune complexă, cu o continuitate de locuire, începînd cu epoca bronzului — cultura Monteoru și pînă în secolul al XVIII-lea, și necropola din epoca bronzului — cultura Monteoru unde începînd din anul 1969 și pînă în 1978 au fost cercetate un număr de 550 morminte de înhumăție și incinerație.

Săpăturile arheologice au fost întreprinse de către Muzeul județean de istorie și etnografie Focșani, reprezentat de Victor Bobi în colaborare cu Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol“ Iași, reprezentat de Marilena Florescu — responsabil de șantier.

2 Marilena Florescu, Cîteva observații privind ritul și ritualurile comunităților tribale monteorene în lumina săpăturilor de la Cîdești, județul Vrancea, *Carpica* 1978, p. 108.

3 Idem.

4 Ion Nestor, în *Istoria României*, vol. I 1960, p. 105, Ed. Academiei R.S.R.

S-a procedat la umplerea cutiei mormintului cu nisip, pentru a nu fi dislocate scheletele și vasul în timpul transportului, apoi s-a început operațiunea de degajare a mormintului.

A fost confecționată o cutie fără fund de lemn de stejar cu dimensiunile de 1,25 m \times 0,95 m și înălțimea de 0,55 m în așa fel să rămână un interval de pământ de circa 0,16 m între cutia de piatră a mormintului și cutia de lemn. Apoi a început operațiunea de marcarea a zonei de degajare a pământului după dimensiunile interioare a cutiei de lemn și cu un interval de 0,50 m între cutia de lemn și zona de pământ pentru a se putea lucra în condiții bune. Pe măsura finisării zonei exterioare a mormintului după forma cutiei de lemn, a fost introdusă cutia cât se poate de fest pînă la circa 0,20 m de la baza mormintului, iar partea superioară a cutiei a rămas situată la circa 5 cm deasupra cutiei de piatră, în așa fel ca mormintul să se afle în interiorul cutiei de lemn (fig. 2/a).

După degajarea laterală, s-a început decuparea inferioară a mormintului prin îndepărtarea pământului de sub cutia de lemn la dimensiunile unei scînduri de 0,95 \times 0,20 m din lemn de brad care a fost bătută în cuie la baza cutiei de lemn, apoi sprijinită de doi piloni laterali și continuată săpătura pentru dimensiunile celei de-a doua scînduri și completarea în continuare cu piloni de susținere pînă la decuparea finală (fig. 2/b).

După degajarea mormintului, șanțul din față (fig. 2/b) a fost umplut cu pământ, apoi întreaga cutie de lemn a fost ambalată cu scînduri de brad de aceleași dimensiuni și legată pentru siguranță cu sîrmă fier-beton, cu două legături pe lățime și una pe lungime. Apoi s-a construit o rampă de pământ pentru scoaterea din șanț și încărcarea în mașină.

Adus în sala de expoziție la muzeu, s-a procedat la scoaterea nisipului din interiorul cutiei de piatră, finisarea scheletelor, tratarea și conservarea materialului osteologic⁵ (fig. 3/a) și restaurarea vaselor.

Peste cutia de lemn a fost introdusă o altă cutie — vitrină special confecționată pentru a i se monta și plăci de cristal în partea superioară.

După un ultim retuș exponatul a fost inclus în circuitul expozițional pentru vizitare (fig. 3/b).

SÉPULTURE „IN SITU” DE L'ÉPOQUE DU BRONZE — CULTURE DÉCOUVERT
À CÎNDEȘTI — VRANCEA
DANS L'EXPOSITION DU MUSÉE DE FOCȘANI

Résumé

À l'occasion de la recherche de la nécropole de l'époque du bronze — culture Monteoru Cîndești, département de Vrancea, où jusqu'à 1978 ont été identifiés 550 sépultures à inhumation et à incinération, on a pris d'une sépulture à inhumation double „in situ” en boîte de pierre, qui après consécration et traitement a été inclu dans le circuit expositionnel du musée d'histoire et d'ethnographie Focșani.

5. Conservarea și tratarea scheletelor s-a făcut în laboratorul Muzeului județean de istorie și etnografie Focșani.

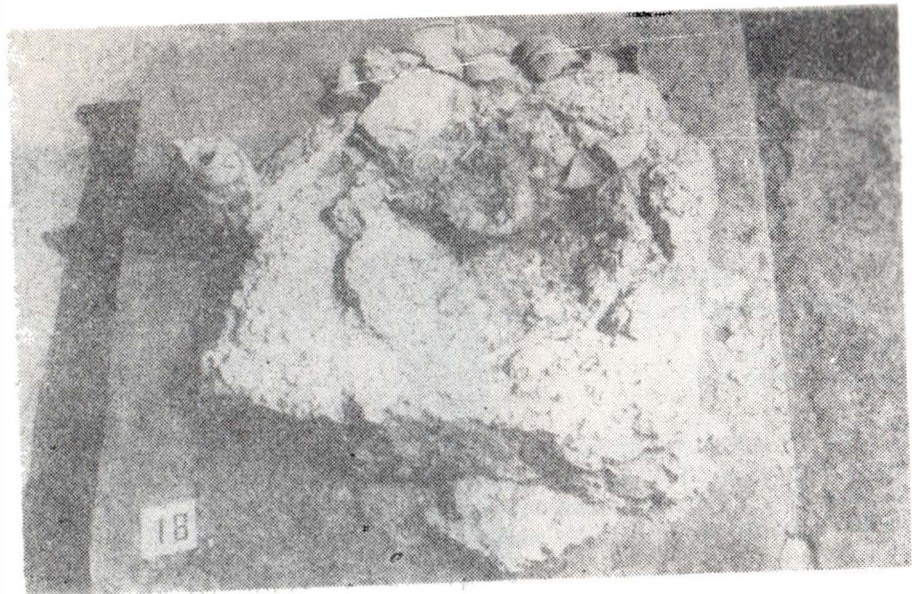

Fig. 1 Mormintul nr. 18 după prima finisare.

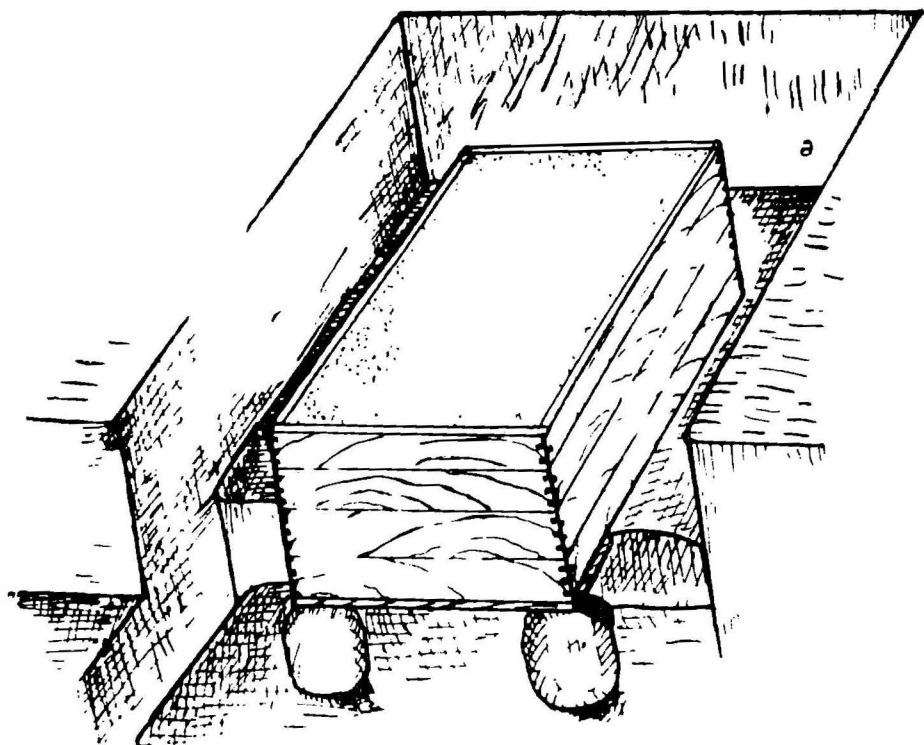

Fig. 2 Operațiunea de degajare și decupare.

Fig. 3, Mormintul <http://cimec.ro> <http://muzeulnand.ro> reproducere în circuit.